

Tájékoztató a foglalkoztatói nyugdíjról és intézményeiről szóló 2007. évi CXVII. törvény 83.§-a alapján a határon átnyúló szolgáltatást nyújtó, más EGT-államban bejegyzett foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmények részére

(Módosítva: 2011. február)

A foglalkoztatói nyugdíjról és intézményeiről szóló 2007. évi CXVII. törvény (továbbiakban: Fnyt.) 83. §-ban foglalt rendelkezések szerint a határon átnyúló szolgáltatást nyújtó más EGT-államban bejegyzett foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény és foglalkoztatók feletti felügyeletet, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (Felügyelet) látja el.

Ha a Felügyelet a más EGT-államban bejegyzett foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény székhelye szerinti állam illetékes hatóságaitól értesítést kap arról, hogy a más EGT-államban bejegyzett foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény határon átnyúló szolgáltatás keretében befizetést kíván elfogadni valamely foglalkoztatótól, az értesítés megérkezését követő naptól számított két hónapon belül tájékoztatást nyújt az értesítést küldő hatóság részére a magyar szociális és munkajognak a más EGT-államban bejegyzett foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény működését érintő szabályairól, a tagokkal szemben fennálló tájékoztatási kötelezettségeiről, valamint a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény vagyonának befektetésével kapcsolatos előírásokról.

A Felügyelet ez úton is közzéteszi tájékoztatását a magyar szociális és munkajognak a más EGT-államban bejegyzett foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény működését érintő szabályairól, a tagokkal szemben fennálló tájékoztatási kötelezettségeiről, valamint a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény vagyonának befektetésével kapcsolatos előírásokról.

I.

Alkalmazandó társadalombiztosítási és munkajogi jogszabályok

1. Tagsági jogviszony a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézményben:

Az Fnyt. alkalmazásában tag az a természetes személy, aki munkaviszonya vagy más EGT-állam jogszabálya szerinti munkaviszonya alapján a foglalkoztatói nyugellátás feltételeit meghatározó alapszabályban, csatlakozásra vonatkozó szerződésben, munkaszerződésben, kollektív szerződésben meghatározott foglalkoztatói nyugdíjszolgáltatásra vonatkozó jogosultságokat szerez vagy feltételes jogszerzés alapján várhatóan jogosultságot szerez.

a) Tagsági jogviszony létrejötte:

Az Fnyt. 26. § (1) bekezdése szerint, foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézményben tag lehet az a személy, aki az alapító vagy csatlakozó foglalkoztatóval a Fnyt. 2. § 23. pont szerinti munkaviszonyban áll és a munkaszerződése tartalmazza a foglalkoztató kötelezettségvállalását a hozzájárulás megfizetésére. A foglalkoztató a munkaviszonyra irányadó jogszabályban foglalt egyenlő bánásmódra (részletesebben a III. pontban) vonatkozó rendelkezések fegyelembetartásával vállalhatja a hozzájárulást.

Az Fnyt. 26. § (2) bekezdése értelmében, a tagsági jogviszony a foglalkoztatóval történő munkaszerződés megkötésével vagy módosításával jön létre. A foglalkoztató a munkaszerződés megkötését, illetve módosítását követően haladéktalanul értesíti a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézményt.

Az idézett jogszabályi rendelkezésekből következően, foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézményben csak olyan személy lehet tag, aki foglalkoztatójával az Fnyt. 2. § 23. pontja szerinti munkaviszonyban áll és munkaszerződése tartalmazza a foglalkoztató kötelezettségvállalását a hozzájárulás megfizetésére.

Az Fnyt. 2. § 23. pontja szerint, munkaviszony:

- a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (továbbiakban: Mt.) szerinti munkaviszony, továbbá minden olyan, munkavégzésre irányuló jogviszony, amelyre külön törvény szerint a Mt. rendelkezéseit is alkalmazni kell,
- a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény szerinti közszolgálati jogviszony,
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény szerinti közalkalmazotti jogviszony,
- az ügyészségi szolgálati viszonyról és az ügyészségi adatkezelésről szóló 1994. évi LXXX. törvény szerinti ügyészségi szolgálati viszony,
- a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény szerinti szolgálati viszony,
- az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény szerinti szolgálati jogviszony,
- a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény szerinti szolgálati viszony,
- a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény szerinti szolgálati jogviszony;
- az Fnyt. alkalmazásában az egyházi személyt is munkaviszonyban állónak kell tekinteni.

A foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézményhez - az alapszabályban rögzített módon - bármely foglalkoztató csatlakozhat (a továbbiakban: csatlakozó foglalkoztató). A csatlakozó foglalkoztató a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézménnyel szerződést köt, melyben vállalja, hogy munkavállalói részére hozzájárulást fizet. A csatlakozott foglalkoztató átléphet egy másik foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézményhez. Ez esetben az átadó foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézménnyel megkötött szerződés felmondására a fogadó foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézménnyel csatlakozásra vonatkozó szerződés megkötését követően kerülhet sor. Az új csatlakozásra vonatkozó szerződésben rendelkezni kell a nyugdíjkonstrukció átvételével kapcsolatos eljárásról is. Átlépés esetén a tagok jogosultságai nem csökkenhetnek.

A foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézményhez önfoglalkoztató is csatlakozhat. A csatlakozó önfoglalkoztató a taggal esik egy tekintet alá, azonban a foglalkoztató Fnyt. 55. §-ban foglalt kötelezettségeit is teljesíti.

Az Fnyt. alkalmazásában, önfoglalkoztató a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultokról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (továbbiakban: Tbj.) 4. § b) pontjának 1-6. alpontjában, valamint c) pontjában megjelölt személyek.

A Tbj. 4. § b) pontjának 1-6. alpontja, valamint c) pontja alapján az Fnyt. alkalmazásában az alábbiakban felsoroltak minősülnek önfoglalkoztatónak:

- az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény szerinti egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő természetes személy,

- a magán-állatorvosi tevékenység gyakorlására jogosító igazolvánnyal rendelkező magánszemély, a gyógyszerészi magántevékenység, falugondnoki tevékenység, tanyagondnoki tevékenység vagy szociális szolgáltató tevékenység folytatásához szükséges engedéllyel rendelkező magánszemély (a továbbiakban együtt: egészségügyi vállalkozó),

- az ügyvédekről szóló törvény hatálya alá tartozó ügyvéd, európai közösségi jogász (a továbbiakban együtt: ügyvéd),

- az egyéni szabadalmi ügyvivő,

- a nem közjegyzői iroda tagjaként tevékenykedő közjegyző,

- a nem végrehajtói iroda tagjaként tevékenykedő önálló bírósági végrehajtó.

- Társas vállalkozás:

- a közkereseti társaság,

- a betéti társaság,

- a korlátolt felelősségű társaság,

- a közös vállalat,

- az egyesülés, ideértve az európai gazdasági egyesülést is,

- a Tbj. 4. § b) pontjának 1-6. alpontban felsorolt társas vállalkozások az előtársaságként történő működés időszakában is,

- a szabadalmi ügyvivői társaság, szabadalmi ügyvivői iroda,

- a gépjárművezető-képző munkaközösség,

- az oktatói munkaközösség,

- az ügyvédi iroda, közjegyzői iroda,

- a végrehajtói iroda,

- az egyéni cég.

b) Tagsági jogviszony megszűnése a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézményben:

Az Fnyt. 29. § (1) bekezdése alapján, a tagsági jogviszony megszűnik:

a) a tag halálával;

b) a feltételes jogszerzés időtartama alatt a tag munkaviszonyának megszűnésével;

c) a tag más foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézménybe történő átlépésével;

d) ha a tag részére a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltatás teljesítése befejeződött.

ba) A tag halála esetén alkalmazandó eljárás:

A tag halála esetén követendő eljárás a befizetéssel meghatározott nyugdíjkonstrukció esetén:

Az Fnyt. 31. § (1) bekezdése értelmében, a tag a halála esetére a működési szabályzatban és az Fnyt.-ben foglaltak szerint, közokiratban vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban természetes személy kedvezményezettet jelölhet egyoldalú nyilatkozatával (haláleseti

kedvezményezett). A nyilatkozatban fel kell tüntetni a kedvezményezett személy nevét, születési helyét és idejét, anyja nevét, valamint lakcímét.

A kedvezményezett jelölés a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény tudomásulvételével, a jelölés megtételének időpontjára visszamenőlegesen válik hatályossá. A nyilatkozatnak tartalmaznia kell a tag adatain kívül a tag által megjelölt kedvezményezett nevét, adatait, jogosultsága arányát, a kedvezményezett jelölés időpontját.

Amennyiben a tag egyidejűleg több kedvezményezettet jelöl meg, akkor ellenkező rendelkezése hiányában a megjelölt személyek egyenlő arányban válnak jogosulttá. A tag az Fnyt. 31. § (1) bekezdésben meghatározott formában bármikor új kedvezményezettet jelölhet.

A kedvezményezett jelölés hatályát veszti, ha

- a) a tag a korábbi kedvezményezett jelölését visszavonja,
- b) a tag másik kedvezményezettet jelöl,
- c) a kedvezményezett a tag halála előtt meghal,
- d) a tag - a bíróság jogerős ítélete szerint - a kedvezményezett szándékos cselekménye következtében hal meg. Ebben az esetben a kedvezményezett a tagi számlából nem részesülhet.

Több kedvezményezett esetén, ha valamelyik kedvezményezett meghal, akkor a tagi számla rá eső részéből a tag halála időpontjában még életben lévő kedvezményezettek a jogosultságaik arányában részesednek. Ha a tag kedvezményezettet nem jelölt, vagy a jelölés az Fnyt. 31. § (5) bekezdés a), c) és d) pontjaiban foglaltak alapján hatályát veszítette, akkor kedvezményezettnek a tag természetes személy örökösét kell tekinteni, örökrésze arányában. Ha a tagnak a törvényes öröklés rendje szerint természetes személy örököse nincs, akkor a tagi számlán lévő összeg a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézményre száll, és azt a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény a tag foglalkoztatójával munkaviszonyban álló tagok tagi számlái javára a jóváírás időpontjában fennálló egyenlegek arányában számolja el.

A kedvezményezett a tag halálának időpontjában a tagi számla kizárólagos tulajdonosává válik. A foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény a kedvezményezett jelöléséről a nála őrzött okirat alapján, a kedvezményezett jogosultságának igazolását követően három munkanapon belül megteszi a kedvezményezett az Fnyt. 31. § (9) bekezdés szerinti választásának teljesítéséhez szükséges intézkedést.

Az Fnyt. 31. § (9) bekezdése szerint, a kedvezményezett a jogosultságának igazolását követően írásban nyilatkozik, hogy a rá eső részt

- a) foglalkoztatói nyugdíjszolgáltatásként veszi igénybe, vagy
- b) amennyiben a működési szabályzat lehetővé teszi, saját nevén - a felhalmozás folytatásával vagy anélkül - a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézményben hagyja, vagy
- c) más foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézménybe átutaltatja, vagy
- d) a tagi számlán jóváírt összeget egy összegben felveszi.

A kedvezményezett az Fnyt. 31. § (9) bekezdésben meghatározott nyilatkozatot bármikor megteheti. Amennyiben a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény írásbeli felhívására a kedvezményezett a felhívás igazolt kézhezvételétől számított harminc napon belül nem teszi meg a nyilatkozatot, akkor a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézménynek úgy kell eljárnia, mintha a kedvezményezett az Fnyt. 31. § (9) bekezdés b) pontjában foglalt eljárást

választotta volna. Amennyiben a kedvezményezett az Fnyt. 31. § (9) bekezdés b) pontjában foglalt eljárást választotta, a nyilatkozat megtételének napjától a tagokkal egy megítélés alá esik.

Az Fnyt. 31. § (1)-(11) bekezdésektől eltérően a nyugdíjkonstrukció tartalmazhat olyan rendelkezést, hogy a tag halála esetére nem jelölhet kedvezményezettet. Ez esetben a tagi számlán lévő összeg a tag halála időpontjában a foglalkoztatói nyugdíjnyújtó intézményre száll, és azt a foglalkoztatói nyugdíjnyújtó intézmény az elhunyt taggal egy nyugdíjkonstrukcióhoz tartozó tagok tagi számlái javára a jóváírás időpontjában fennálló egyenlegek arányában számolja el. Amennyiben a foglalkoztató a hozzájárulás megfizetését a tagi kiegészítés megfizetéséhez köti, a nyugdíjkonstrukció nem tartalmazhat kedvezményezett jelölésének kizárására vonatkozó rendelkezést.

A tag halála esetén követendő eljárás a szolgáltatással meghatározott nyugdíjkonstrukció esetén:

Az Fnyt. 32. § (1) bekezdése értelmében, amennyiben a szolgáltatással meghatározott nyugdíjkonstrukció hozzátartozói ellátásra való jogosultságot is tartalmaz, e jogosultság a tag halálának időpontjában nyílik meg.

A tag hozzátartozói ellátásra kedvezményezettet jelölhet az Fnyt. 31. § (1)-(6) bekezdéseiben meghatározott módon. Amennyiben a tag kedvezményezettet nem jelölt, vagy a jelölés hatályát veszítette, a nyugdíjkonstrukció eljárási szabályai alapján a tag közeli hozzátartozója válik jogosulttá az ellátásra.

Amennyiben a nyugdíjkonstrukció nem tartalmaz hozzátartozói ellátásra való jogosultságot, az elhunyt tag szolgáltatásra vonatkozó jogosultsága megszűnik. Amennyiben a foglalkoztató a hozzájárulás megfizetését a tagi kiegészítés megfizetéséhez köti, nem zárható ki a hozzátartozói ellátásra való jogosultság.

bb) Feltételes jogszerzés:

Az Fnyt. alkalmazásában a feltételes jogszerzési időtartam, az a munkaviszonyban töltött legrövidebb időtartam, amelynek elteltével az addig jóváírt foglalkoztatói hozzájárulások és azok hozamai, illetve az addig keletkezett jogosultságok a tag tulajdonává válnak.

A feltételes jogszerzési időtartam öt évnél hosszabb nem lehet. Amennyiben a foglalkoztató a hozzájárulás megfizetését a munkavállaló általi kiegészítés vállalásához kötötte és a munkaviszony a feltételes jogszerzési időtartam lejárta előtt megszűnik, a foglalkoztatói nyugdíjnyújtó intézmény a tag által befizetett kiegészítést befizetéssel meghatározott nyugdíjkonstrukció esetén a tagi számla kiegészítésre eső hozamaival, szolgáltatással meghatározott nyugdíjkonstrukció esetén a matematikai tartalékokon realizált hozamnak a tagi kiegészítés összegével arányos részével együtt a tag kérelmére részére egy összegben visszafizeti.

Amennyiben a feltételes jogszerzési időtartam alatt a tagsági jogviszony a tag halála miatt szűnik meg, az előző bekezdésben meghatározott összeget a tag által jelölt kedvezményezett vagy érvényes kedvezményezett jelölés hiányában az örökös részére kell kifizetni.

A feltételes jogszerzés időtartama alatt megszűnt tagi jogviszony esetén a foglalkoztatói nyugdíjnyújtó intézmény

a) befizetéssel meghatározott nyugdíjkonstrukció esetén a foglalkoztató által befizetett hozzájárulásokat az azokra eső hozamrésszel együtt a volt taggal egy nyugdíjkonstrukcióhoz tartozó tagok tagi számlái javára a jóváírás időpontjában fennálló egyenlegek arányában számolja el,

b) szolgáltatással meghatározott nyugdíjkonstrukció esetén a volt tag nyilvántartott jogosultságának tőkeértékét a volt taggal egy nyugdíjkonstrukcióhoz tartozó, nyugdíjnyújtásban még nem részesült tagok részére a jóváírás időpontjában fennálló jogosultságuk egyforma arányú növelése formájában osztja fel, és a matematikai tartalékba átvezeti.

c) A tag által vállalt kiegészítés szabályai:

A tag vállalhatja a foglalkoztató által fizetett hozzájárulás kiegészítését. A kiegészítés lehet egyösszegű vagy rendszeres befizetés. A tag bármikor dönthet a rendszeres befizetés szüneteltetéséről. A foglalkoztató a hozzájárulás megfizetését a munkavállaló általi kiegészítés vállalásához kötheti, erről és a kiegészítés megfizetése elmulasztásának jogkövetkezményeiről a munkaszerződésben vagy a kollektív szerződésben rendelkezni kell. Nem köteles a tag a kiegészítést megfizetni azon időszakokra, amikor a foglalkoztató nem teljesíti a munkaszerződésben vagy a kollektív szerződésben meghatározott hozzájárulást.

A foglalkoztató hozzájárulás fizetési kötelezettsége, illetve a tag kiegészítés megfizetésére vonatkozó előző bekezdés szerinti kötelezettsége a munkaviszony megszűnéséig áll fenn.

A tagi számlán nyilvántartott követelésekre sem a tag hitelezői, sem kívülálló harmadik személy hitelezői nem tarthatnak igényt.

2. Kollektív szerződés:

Az Mt. 30. §-a szerint, a kollektív szerződés szabályozhatja:

a) a munkaviszonyból származó jogokat és kötelezettségeket, ezek gyakorlásának, illetve teljesítésének módját, az ezzel kapcsolatos eljárás rendjét;

b) a kollektív szerződést kötő felek közötti kapcsolatrendszerét.

Az Mt. 31. § (1) bekezdése értelmében a kollektív szerződést egyrésztől a munkáltató, a munkáltatói érdekképviselői szervezet, vagy több munkáltató, másrésztől a szakszervezet, illetve több szakszervezet köthet.

A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 2. §-a szerint, a közalkalmazotti jogviszonnyal összefüggő kérdéseket törvény, kormányrendelet, miniszteri rendelet, továbbá kollektív szerződés és közalkalmazotti szabályzat rendezi. A kollektív szerződés és a közalkalmazotti szabályzat nem lehet jogszabállyal ellentétes. Az a rendelkezés, amely e tilalomba ütközik semmis.

3. Anti-diszkriminációs (egyenlő bánásmód követelménye) szabályok:

Az Fnyt. 26. § (1) bekezdése értelmében, a foglalkoztató a munkaviszonyra irányadó jogszabályban foglalt egyenlő bánásmódra vonatkozó rendelkezések figyelembevételével vállalhatja a hozzájárulást.

Az Mt. 5. §-a szerint, a munkaviszonnyal kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét (az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény) meg kell tartani. Az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének következményeit megfelelően orvosolni kell, amely nem járhat más munkavállaló jogainak megsértésével, illetve csorbításával.

Az Mt. 142/A. §-a értelmében az egyenlő, illetve egyenlő értékűként elismert munka díjazásának meghatározása során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Munkabérnek minősül minden, a munkavállaló részére a munkaviszonya alapján közvetlenül vagy közvetve nyújtott pénzbeli és természetbeni (szociális) juttatás. A munkaköri besoroláson vagy teljesítményen alapuló munkabért úgy kell megállapítani, hogy az az egyenlő bánásmód követelményének (Mt. 5. §) megfeleljen.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 21. § f) pontja szerint, az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, különösen a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján járó juttatások, így különösen az Mt. 142/A. § (3) bekezdésében meghatározott munkabér megállapításában és biztosításában.

A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 6. §, valamint a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény 6. § értelmében, a szolgálati viszonnal kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani.

4. Kifizetés időpontja:

Foglalkoztatói nyugdíjszolgáltatásra való jogosultság az Fnyt. 2. §-a 25. pontjában meghatározott nyugdíjkorhatár betöltése, nyugdíjkonstrukcióban előírt munkaképesség-csökkenés mértékét meghaladó megrokkánás esetén az orvos szakértő által történő igazolásának bemutatása, illetve - amennyiben a nyugdíjkonstrukció ilyen előírást tartalmaz - a várakozási idő eltelté után, valamint a hozzátartozói nyugdíjszolgáltatás esetén a tag halálának napjával nyílik meg.

Várakozási idő:

Az Fnyt. 2. §-a 35. pontja szerint, a tagsági jogviszonynak a belépéstől számított, a nyugdíjkonstrukció által előírt azon időszaka, amelynek elteltével a tag a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltatáshoz - az egyéb feltételek teljesülése esetén - legkorábban hozzájuthat.

A foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény által nyújtott nyugdíjszolgáltatás:

A foglalkoztatói nyugdíjszolgáltatás lehet:

- a) egyösszegű nyugdíjszolgáltatás,
- b) határozott idejű járadékszolgáltatás,
- c) életjáradék-szolgáltatás,
- d) ezek kombinációja.

A foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény által nyújtott nyugdíjszolgáltatás, befizetéssel és szolgáltatással meghatározott is lehet.

Az Fnyt. 33. § (5) bekezdés alapján, más államban székhellyel rendelkező foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény fióktelepe útján vagy határon átnyúló szolgáltatás keretében nyújtott nyugdíjkonstrukcióira a technikai kamatláb maximális mértékének tekintetében a székhely szerinti állam szabályozása az irányadó.

5. Nyugdíjkorhatár:

Az Fnyt. alkalmazásában, nyugdíjkorhatár:

- a) az az életkor, melyet a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (továbbiakban: Tny.) az öregségi nyugdíjra való jogosultság feltételeként meghatároz,
- b) a nyugdíjkorhatár betöltésével esik egy tekintet alá az az időpont, amelytől a tag társadalombiztosítási nyugellátásban, így öregségi nyugdíjban (ideértve a korengedményes nyugdíjat, a bányásznyugdíjat, az egyes művészeti tevékenységet folytatók öregségi nyugdíját, a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány által nyújtott öregségi nyugdíjat, valamint a szolgálati nyugdíjat is), a rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugdíjban (ideértve a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány által nyújtott rendszeres rokkantsági segélyt is), továbbá növelt összegű öregségi és munkaképtelenségi járadékban részesül,
- c) határon átnyúló tevékenység esetében a foglalkoztató székhelye szerinti állam irányadó szociális és munkajoga alapján a tagra irányadó öregségi nyugdíjkorhatár.

Öregségi nyugdíj:

A 2008. december 31-ét követő időponttól megállapításra kerülő öregségi nyugdíjak esetében:

A Tny. 18 § (1) bekezdése szerint, társadalombiztosítási öregségi nyugdíjra jogosító öregségi nyugdíjkorhatára annak, aki

- a) 1952. január 1-je előtt született, a betöltött 62. életév,
- b) 1952-ben született, a 62. életév betöltését követő 183. nap,
- c) 1953-ban született, a betöltött 63. életév,
- d) 1954-ben született, a 63. életév betöltését követő 183. nap,
- e) 1955-ben született, a betöltött 64. életév,
- f) 1956-ban született, a 64. életév betöltését követő 183. nap,
- g) 1957-ben vagy azt követően született, a betöltött 65. életév.

Öregségi teljes nyugdíjra az jogosult, aki

- a) a születési évének megfelelő - az Tny. 18. § (1) bekezdésben meghatározott - öregségi nyugdíjkorhatárt (a továbbiakban: öregségi nyugdíjkorhatár) betöltötte, és
- b) legalább húsz év szolgálati idővel rendelkezik, valamint
- c) azon a napon, amelytől kezdődően az öregségi teljes nyugdíjat megállapítják, a Tbj. 5. § (1) bekezdés a)-b) és e)-g) pontja szerinti biztosítással járó jogviszonyban nem áll.

A Tny. 18 § (2a) bekezdése szerint, **öregségi teljes nyugdíjra életkorától függetlenül jogosult az a nő is**, aki

- a) legalább negyven év jogosultsági idővel rendelkezik, és
- b) azon a napon, amelytől kezdődően az öregségi teljes nyugdíjat megállapítják, a Tbj. 5. § (1) bekezdés a)-b) és e)-g) pontja szerinti biztosítással járó jogviszonyban nem áll.

A Tny. 18 §-a (2a) bekezdése tekintetében jogosultsági időnek minősül a kereső tevékenységgel járó biztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogvisztonnyal, valamint a terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban és a súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekére tekintettel megállapított ápolási díjban eltöltött idővel szerzett szolgálati idő.

A Tny. 18 §-a (2a) bekezdése alapján az **öregségi teljes nyugdíj nem állapítható meg**, ha a kereső tevékenységgel járó biztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogvisztonnyal szerzett szolgálati idő nem éri el a harminckét évet, olyan nő esetén pedig, akinek a súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekére tekintettel ápolási díjat állapítottak meg, a harminc évet.

Az előző bekezdésben előírt jogosultsági idő - ha a jogosult a saját háztartásában öt gyermeket nevelt - egy évvel, minden további gyermek esetén további egy-egy évvel, de összesen legfeljebb hét évvel csökken. Saját háztartásban nevelt gyermeknek azt a vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermeket kell tekinteni, aki a jogosulttal életvitelszerűen együtt élt és annak gondozásából rendszeres jelleggel legfeljebb csak napközbeni időszakra került ki, vagy megfelelt a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 12. § (2) bekezdése szerinti feltételeknek.

Öregségi résznyugdíjra az jogosult, aki

- a) az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte, és
- b) legalább tizenöt év szolgálati idővel rendelkezik, valamint
- c) azon a napon, amelytől kezdődően az öregségi résznyugdíjat megállapítják, a Tbj. 5. § (1) bekezdés a)-b) és e)-g) pontja szerinti biztosítással járó jogviszonyban nem áll.

Nem jogosult öregségi teljes, illetve résznyugdíjra

- a) az a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek (a továbbiakban: uniós rendeletek) hatálya alá tartozó személy, aki EGT-államban,
- b) az a szociálpolitikai (szociális biztonsági) egyezmény hatálya alá tartozó személy - ha az egyezmény eltérően nem rendelkezik -, aki a szerződő államban
- az igénylő nyilatkozata, illetve az ügyben hatáskörrel rendelkező külföldi szerv adatszolgáltatása alapján - azon a napon, amelytől kezdődően az öregségi nyugdíjat megállapítják, a Tbj. 5. §-a (1) bekezdésének a)-b) és e)-g) pontja szerinti biztosítással járó jogvisztonnyal megfelelő jogviszonyban áll.

A karkedvezmény:

A karkedvezményre vonatkozó szabályokat, a Tny. 8., 8/A és a 8/B §-ai tartalmazzák. A 2013. január 1-jétől a karkedvezményre jogosító feltételek meghatározásáról külön törvény rendelkezik.

Előrehozott öregségi nyugdíj:

A Tny 18/A. § (1) bekezdése szerint, az öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően előrehozott öregségi nyugdíjra jogosult az a 60. életévét betöltött, 1950-ben született férfi és az az 59. életévét betöltött, 1952-ben vagy 1953-ban született nő, aki

- a) legalább 40 év szolgálati időt szerzett, és
- b) azon a napon, amelytől kezdődően az előrehozott öregségi nyugdíjat megállapítják, a Tbj. 5. § (1) bekezdés a)-b) és e)-g) pontja szerinti biztosítással járó jogviszonyban nem áll.

Csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíj:

A Tny 18/A. § (2) bekezdése szerint, csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjra jogosult az a 60. életévét betöltött, 1950-ben született férfi és az az 59. életévét betöltött, 1952-ben vagy 1953-ban született nő, aki

- a) legalább 37 év szolgálati időt szerzett, és
- b) azon a napon, amelytől kezdődően a csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjat megállapítják, a Tbj. 5. § (1) bekezdés a)-b) és e)-g) pontja szerinti biztosítással járó jogviszonyban nem áll.

Rokkantsági nyugdíj:

A Tny. 23. § szerint, rokkantsági nyugdíjra az jogosult, aki

- a) egészségromlás, illetőleg testi vagy szellemi fogyatkozás következtében munkaképességét hatvanhét százalékban elvesztette és ebben az állapotában javulás egy évig nem várható (a továbbiakban: rokkant),
- b) a szükséges szolgálati időt megszerezte, és
- c) rendszeresen nem dolgozik, vagy keresete lényegesen kevesebb a megrokkánás előtti keresetnél.

A rokkantsági nyugdíjhoz szükséges szolgálati időre vonatkozó szabályokat a Tny. 24.§-a tartalmazza.

A rokkantsági nyugdíjjogosultság megnyílására vonatkozó szabályokat a Tny. 26.§-a tartalmazza.

A Tny. 26. §-a (1) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint a rokkantsági nyugdíjra a jogosultság azzal a nappal nyílik meg, amelytől a rokkantság a rehabilitációs szakértői szerv véleménye szerint fennáll. Ha a rehabilitációs szakértői szerv a megrokkánás időpontjáról nem nyilatkozott, a megrokkánás időpontjának az igénybejelentés napját kell tekinteni.

Ha az igénylőnek a Tny. 26. § (1) bekezdésben megjelölt napig nincs meg a jogosultsághoz szükséges szolgálati ideje, a rokkantsági nyugdíjra jogosultság a szükséges szolgálati idő megszerzését követő nappal nyílik meg.

Baleseti rokkantsági nyugdíj:

Baleseti rokkantsági nyugdíj üzemi baleset, vagy foglalkozási betegség esetén a Tny. 33.§-ában meghatározott feltételek mellett jár.

A Tny. 33. §-a értelmében, baleseti rokkantsági nyugdíjra az jogosult, aki munkaképességét hatvanhét százalékban túlnyomóan üzemi baleset következtében elvesztette, és rendszeresen nem dolgozik, vagy keresete lényegesen kevesebb a megrokkánás előtti kereseténél.

Baleseti rokkantsági nyugdíjra jogosult az is, aki munkaképességét ötven százalékban szilikózis következtében veszítette el, és nem dolgozik, vagy szilikózisveszély-mentes munkakörben, illetőleg munkahelyen

- a) nem rendszeresen dolgozik, vagy
- b) keresete lényegesen kevesebb a megrokkánás előtti kereseténél.

Bányásznyugdíj:

A jogosultság feltételeit a bányásznyugdíjról szóló 150/1991. (XII. 4.) Kormányrendelet tartalmazza.

Az egyes művészeti tevékenységet folytatók öregségi nyugdíja:

A jogosultság feltételeit az egyes művészeti tevékenységet folytatók öregségi nyugdíjra jogosultságáról szóló 5/1992. (I. 13.) Kormányrendelet tartalmazza.

Korengedményes nyugdíj:

A jogosultság feltételeit a korengedményes nyugdíjazásról szóló 181/1996. (XII. 6.) Kormányrendelet tartalmazza.

Szolgálati nyugdíj:

A jogosultság feltételeit a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény, valamint a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény tartalmazza.

6. A munkaügyi jogviták rendezése:

Az Mt. 199. §-a alapján, a munkavállaló a munkaviszonyból származó igényének érvényesítése, valamint a szakszervezet, illetve az üzemi tanács (üzemi megbízott) az Mt.-ből, illetőleg kollektív szerződésből vagy üzemi megállapodásból származó igényének érvényesítése érdekében az Mt. rendelkezései szerint, munkaügyi jogvitát kezdeményezhet. A munkáltató - ha az Mt. másképp nem rendelkezik - a munkaviszonnyal kapcsolatos igényének érvényesítése iránt munkaügyi jogvitát kezdeményezhet. A munkaügyi jogvitában bíróság jár el.

Az Mt. 199/A. §-a szerint, a kollektív szerződésben, illetve a felek megállapodásában munkaügyi jogvita esetére békéltető személyét köthetik ki, aki a vitában egyezség létrehozását kísérli meg. Az egyeztetést a békéltetőnél kell az Mt. szabályai szerint kezdeményezni. A békéltető az egyezséget köteles írásba foglalni.

II.

A tagok részére nyújtott tájékoztatás

Az Fnyt. 28. § (1) bekezdése értelmében, a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény köteles a tag jogosultságának nyilvántartásáról, illetve tagi számlájának tárgyevi alakulásáról számlaértéskítőt küldeni a tag részére évente legalább egy alkalommal, legkésőbb a tárgyévet követő év március 31-éig.

A tagnak küldött számlaértéskítőnek különösen tartalmaznia kell (Fnyt. 28. § (2) bekezdés):

- a) a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény elérhetőségeit,
- b) a tag azonosítására szolgáló adatokat,
- c) a tag tagsági jogviszonyának kezdetét,

- d) a Felügyelet internetes honlapjának címét, és
- e) a tagokat érintő, az előző számlaértékesítő időpontját követően bekövetkezett jogszabályi változásokat.

Az Fnyt. 28. § (2) bekezdésben meghatározottakon túl a befizetéssel meghatározott nyugdíjkonstrukció esetén a számlaértékesítőnek tartalmaznia kell:

- a) a tárgyévi nyitó egyenleget vagy a más foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézményből a tárgyévben áthozott követelést,
- b) a foglalkoztatató által a tárgyévben fizetett hozzájárulást, a tag által a tárgyévben fizetett kiegészítést,
- c) a tagi számlán jóváírt kedvezményezett jogon áthozott követelést (jóváírt egyéb bevételeket),
- d) a befektetési tevékenység tárgyévi eredményét (befektetési tevékenység tagi számlára jutó nettó hozambevételét),
- e) a tagi követelés nyilvántartási záróértékét (piaci értékét),
- f) az értékelési különbözetet,
- g) a tag által választott befektetési portfólió megnevezését, és
- h) a tagsági jogviszony kezdetétől felhalmozott hozam mértékét.

Az Fnyt. 28. § (2) bekezdésben meghatározottakon túl a szolgáltatással meghatározott nyugdíjkonstrukció esetén a számlaértékesítőnek tartalmaznia kell:

- a) a foglalkoztatató által befizetett hozzájárulás, valamint a tag által a tárgyévben fizetett kiegészítés összegét,
- b) a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltatás várható összegére vonatkozó tájékoztatást,
- c) a munkaviszony megszűnése esetén várható foglalkoztatói nyugdíjszolgáltatásra vonatkozó információkat,
- d) a korábbi években megszerzett nyugdíjjogosultságok előző évi valorizációjából eredő értéknövekedés összegét,
- e) a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény nyugdíjtechnikai tartalékainak a biometriai kockázatot is tartalmazó nyugdíjkonstrukciók kötelezettségeihez viszonyított arányát (fedezettségi ráta), és
- f) más foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézményből a tárgyévben átutalt összeget és az abból konvertált jogosultságok értékét.

Az Fnyt. 28. § (2) bekezdésben meghatározottakon túl a járadékos részére megküldött értesítésnek tartalmaznia kell:

- a) a tárgyévben kifizetett foglalkoztatói nyugdíjszolgáltatás összegét, és
- b) a következő évben várható szolgáltatás mértékét.

A foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény a tag, a járadékos, illetve a munkavállalói érdekképviseleti szervek kérelmére rendelkezésükre bocsátja a befektetési politikáját, az éves jelentését, az éves beszámolókat, megadja a nyugdíjkonstrukciót érintő jogszabályi változásokra vonatkozó tájékoztatást, valamint több nyugdíjkonstrukciót szolgáltató foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény esetén bármely nyugdíjkonstrukcióra vonatkozó tájékoztatást.

A munkavállalót a munkaszerződés, a munkavállalói érdekképviseleti szervezet a kollektív szerződés megkötését megelőzően tájékoztatni kell az alapszabályban, illetve a csatlakozási szerződésben foglaltakról, a befektetési politikáról.

A tag, illetve járadékos kérelmére az Fnyt. 28. § (1)-(5) bekezdésekben foglalt szokásos tájékoztatáson túl, a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény tájékoztatást nyújt:

- a) a választható portfóliós rendszer üzemeltetése esetén a választható portfóliókról, azok kockázati kitétségéről, a tag által választott portfólióról, a portfólióválasztáshoz kapcsolódó költségekről,
- b) a munkaviszony megszűnése esetén más foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézménybe történő átvitel során követendő eljárásról, a szolgáltatással meghatározott nyugdíjkonstrukció esetén a jogosultság tőkeértékének megállapítására vonatkozó módszertanról.

A nyugdíjkorhatár elérésekor a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény tájékoztatást nyújt a tag részére az igénybe vehető foglalkoztatói nyugdíjszolgáltatásokról, azok igénybevételeinek módjáról.

A foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény és a foglalkoztató megállapodása alapján az Fnyt. 28. § (1)-(9) bekezdésben foglalt tájékoztatást részben vagy egészben a foglalkoztató nyújtja a munkavállalói részére. A megállapodásban rögzíteni kell, hogy a tájékoztatást minden arra jogosult megkapja.

III.

Befektetési szabályok

Az Fnyt. a határon átnyúló szolgáltatást nyújtó más EGT-államban bejegyzett foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézményekre befektetési szabályokat nem tartalmaz.

Budapest, 2011. május 12.

Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete